

## Σύγκριση – Αξιολόγηση προτάσεων για την αναβάθμιση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη Στερεά Ελλάδα.

### A. Πρόταση ΕΚΠΑ

#### 1. Ενότητα V: Τεχνόπολη Ευρίπου - Σύμπλεγμα Τεχνολογίας, Τέχνης, Πολιτισμού

Η πρόβλεψη για τη δημιουργία της «Τεχνόπολης Ευρίπου», που παρουσιάζεται στο πλαίσιο της πρότασης του ΕΚΠΑ είναι μια δομή που περιλαμβάνεται στην πρόταση της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας («πρόταση Επιτροπής Πανούση») και συγκεκριμένα στη σελ. 8, όπου στο πλαίσιο της «Σχολής Βιώσιμης και Αειφόρου Ανάπτυξης» προβλέπεται η ίδρυση «Κέντρου Ερευνών και Τεχνολογίας (Τεχνολογικό πάρκο)», με βάση του οποίου προβλέπεται συνολική διασύνδεση της επιστήμης, με την τεχνολογία και την παραγωγή (σελ. 6). Επίσης, το Τεχνολογικό Πάρκο θα είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το «Ινστιτούτο διαχείρισης Φυσικών Πόρων & Μεταλλευμάτων» και το «Ινστιτούτο θαλάσσιας τεχνολογίας και ρύπανσης περιβάλλοντος» (σελ. 8).

Είναι προφανές ότι η «καινοτόμα» και «νέα» πρόταση του ΕΚΠΑ αποτελεί μια αποσπασματική πρόταση, η οποία σε πολλά σημεία αποτελεί πιστή αντιγραφή της «πρότασης Πανούση».

#### 2. Ενότητα IV: Τμήμα Ψηφιακών Τεχνών και Κινηματογράφου

Το προτεινόμενο τμήμα αποτελεί ένα μόνο μέρος της ολοκληρωμένης & επιστημονικά τεκμηριωμένης πρότασης της «Επιτροπής Πανούση» για τη «Σχολή Ψηφιακής Επικοινωνίας», στην οποία προτείνεται να εντάσσονται τα Τμήματα «Επιστημών Διαδικτύου» και «Οπτικοακουστικών Μέσων και Παραγωγής». Μάλιστα, στην πρόταση της Π.Ε.Δ. ΣΕ προβλέπεται η ύπαρξη μεταπτυχιακών προγραμμάτων στις «Εφαρμοσμένες επικοινωνίες» και τη «Διαχείριση κοινωνικών δικτύων» όπως επίσης και summer schools: «Τέχνες, Πολιτισμός, Επιστήμες» και «Αξιοποίηση τεχνολογίας για Εκπαίδευση».

Και στην περίπτωση αυτή η πρόταση του ΕΚΠΑ αποτελεί μη επαρκούς αυτονομίας και μη ολοκληρωμένο υποσύνολο της πρότασης της Π.Ε.Δ. ΣΕ.

#### 3. Ενότητα IV: Σχολή Αγροτικής Ανάπτυξης, Διατροφής & Αειφορίας

Η Σχολή που προτείνεται από το ΕΚΠΑ εντάσσεται στη γενικότερη λογική της «Σχολής Βιώσιμης και Αειφόρου Ανάπτυξης», που πρότεινε η «Επιτροπή Πανούση». Η συγκεκριμένη Σχολή περιλαμβάνει «Τμήμα Διαχείρισης αγροτικών προϊόντων και αγροτικής επιχειρηματικότητας», που αποτελεί μια καινοτόμα προσέγγιση του αντικείμενου και όχι αναπαραγωγή υφιστάμενων τμημάτων. Στην πρόταση της

Π.Ε.Δ. ΣΕ προβλέπεται επίσης η λειτουργία «Ινστιτούτο Πράσινης Καινοτομίας», το οποίο ουσιαστικά θα εντάσσεται στην ολότητα του Τεχνολογικού Πάρκου. Επιπροσθέτως, συμπληρωματικά προτείνονται και ορισμένα summer schools για την «Αγροδιατροφή», την «Αξιοποίηση Γλυκών Νερών» κ.α.

Η «πρόταση Πανούση» απεικονίζει ουσιαστικά μια επιστημονική ΟΛΟΤΗΤΑ και όχι αποσπασματική πρόταση, όπως και στη συγκεκριμένη περίπτωση αυτή του ΕΚΠΑ.

#### 4. Ενότητα IV: Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλιακών Σπουδών.

Και στο σημείο αυτό η πρόταση του ΕΚΠΑ κρίνεται αποσπασματική. Επίσης, δεν ενσωματώνει έχει κανένα καινοτόμο στοιχείο σε σχέση με την πρόταση της ΠΕΔ ΣΕ. Εντάσσεται στη «Σχολή Βιώσιμης και Αειφόρου Ανάπτυξης» και πιο συγκεκριμένα εντοπίζεται στα Ινστιτούτα «Θαλάσσιας Τεχνολογίας και Ρύπανσης του Περιβάλλοντος» και «Διαχείρισης Φυσικών Πόρων». Σε συνδυασμό με τα τμήματα «Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης» και «Ψηφιακής Οικονομίας» και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα στις «Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας» γίνεται αντιληπτό ότι η πρόταση της Π.Ε.Δ. «υπακούει» σε μια διεπιστημονικά ολοκληρωμένη λογική.

#### 5. Ενότητα IV: Τμήμα Αεροδιαστημικής Επιστήμης και Τεχνολογίας

Το Τμήμα αυτό κρίνεται επίσης μετέωρο και αποσπασματικό χωρίς διεπιστημονική διασύνδεση και τεκμηρίωση. Στην πρόταση του ΕΚΠΑ αναφέρεται ότι θα δημιουργηθεί ως μετεξέλιξη του Τμήματος «Μηχανικών Αεροσκαφών» του ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας και ότι θα εντάξει στα αντικείμενά του σημαντικό μέρος του ανθρώπινου δυναμικού των τεσσάρων Τμημάτων της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών. Είναι εμφανές ότι το ΕΚΠΑ υιοθετεί την μεθοδολογία της «πρότασης Πανούση», σύμφωνα με την οποία τα Τμήματα του ΤΕΙ θα ενσωματωθούν, είτε αυτόνομα, είτε με συγχωνεύσεις στα ομοειδή Τμήματα του Πανεπιστημίου (βλ. πρόταση Μέλους Επιτροπής Πανούση, κ. Λάμψα, σελ. 5). Το συγκεκριμένο Τμήμα μπορεί κάλλιστα να προστεθεί στην ολότητα του Ιδρύματος που προτείνει η «Επιτροπή Πανούση».

#### 6. Ενότητα VI: Αρχική Χρηματοδότηση Εξοπλισμού των νέων Τμημάτων και αναβάθμισης των υποδομών

Η έλλειψη συγκεκριμένης Οικονομοτεχνικής μελέτης για κάθε Σχολή και η απαιτούμενη άμεση ενίσχυση με 2 εκ. € για τη λειτουργία των προτεινόμενων τμημάτων από το ΕΚΠΑ, όπως επίσης και η επίκληση ενός «αναγκαίου ποσού - το ύψος του οποίου δεν αναφέρεται σε κανένα σημείο της πρότασης- για την αναβάθμιση των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού» αποδεικνύει την προχειρότητα της πρότασης. Η επίκληση των μέτρων για την ενσωμάτωση των

φοιτητών και των καθηγητών καταδεικνύει επίσης την λογική του Αθηνοκεντρισμού και όχι την ανάπτυξη της Περιοχής της Στερεάς.

#### 7. Ενότητα VI: Ένταξη του Προσωπικού του ΤΕΙ στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αναφορές στην πρόταση του ΕΚΠΑ, όπως: «Το ακαδημαϊκό προσωπικό του ΤΕΙ προτείνεται να ενταχθεί στο ΕΚΠΑ σε ειδικές προσωποπαγείς θέσεις. Όσο τα μέλη ΔΕΠ που προέρχονται από το ΤΕΙ παραμένουν σε ειδική προσωποπαγή θέση, θα έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους Καθηγητές Πανεπιστημίου, αλλά δεν θα μπορούν να εκλέγονται ή να ορίζονται σε όργανα διοίκησης και να συμμετέχουν σε εκλεκτορικά σώματα», αποδεικνύουν ευθέως τον τρόπο με τον οποίο «βλέπει» το ΕΚΠΑ, την «ισότιμη;;;» ενσωμάτωση του ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας (Τμήματα Εύβοιας).

#### **Β. Πρόταση Επιτροπής Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων: Η Νέα Αρχιτεκτονική του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας**

Τα τμήματα που προτείνονται διακρίνονται από αποσπασματικότητα. Αποτελούν μέρος της πρότασης της Π.Ε.Δ. ΣΕ, η οποία προβλέπει την ίδρυση ολόκληρης «Σχολής επιστημονικών Δεδομένων και Πληροφορίας» με τμήματα «Βιοτεχνολογίας» και «Επιστήμης των Υπολογιστών», με αντίστοιχα Ινστιτούτα και Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών.

Όσον αφορά το τμήμα Φυσικοθεραπείας – το οποίο σύμφωνα με την πρόταση θεωρείται «νέο»- εντάσσεται στην πρόταση της Π.Ε.Δ. ΣΕ σε διακριτή «Σχολή Επιστημών Ζωής», όπως ειδικότερα και το «Κέντρο Αποκατάστασης», το οποίο θα περιλαμβάνει ειδικά προγράμματα Προπονητικής, Λογοθεραπείας, Κινησιοθεραπείας κλπ (βλ. σελ. 9-10 πρόταση Π.Ε.Δ. ΣΕ). Συνεπώς, δεν διακρίνεται κάποια καινοτομία στη συγκεκριμένη πρόταση.

Τέλος, το «Τμήμα Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Βιοϊατρική» έχει διευκρινιστεί στο πλαίσιο της πρότασης της Π.Ε.Δ. ΣΕ ότι θα ενταχθεί αυτούσιο στη «Σχολή Επιστημών Ζωής».

Επίσης, η κατανομή των Τμημάτων -14 στον Βόλο, 9 στη Λάρισα, 4 στην Καρδίτσα, 2 στα Τρίκαλα, 5 στη Λαμία, 0 στις υπόλοιπες πόλεις της Στερεάς Ελλάδας, ήτοι 29 τμήματα στη Θεσσαλία και 5 τμήματα στη Στερεά Ελλάδα- φανερώνουν το ρόλο παρία, που θα έχει η Περιφέρειά μας, αν υιοθετηθεί η συγκεκριμένη πρόταση.

#### **Γ. Πρόταση ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ**

Σαν τμήμα του ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας, το «Τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος», που βρίσκεται στο Καρπενήσι έχει διευκρινιστεί ότι εντάσσεται στο Δελφικό Πανεπιστήμιο ως διακριτή σχολή (βλ. σελ. 5 & 6 της πρότασης της Π.Ε.Δ. ΣΕ). Επίσης, στο πλαίσιο της πρότασης της Π.Ε.Δ. προβλέπεται

η αναβάθμιση του «Τμήματος Διοίκησης Συστημάτων Εφοδιασμού», που ανήκει στο ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας και χωροθετείται στη Θήβα.

### **Αντί Επιλόγου**

Η πρόταση της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας διακρίνεται από τις λέξεις-φράσεις «ολότητα», «διεπιστημονικότητα», «διασύνδεση εκπαίδευσης, έρευνας και παραγωγής» «πολυθεματικότητα», «εξακτίνωση», «οριζόντια γνώση». Δεν υπάρχει κάτι εξίσου ολοκληρωμένο στις υπόλοιπες προτάσεις. Σε καμία περίπτωση η πρόταση της Π.Ε.Δ. ΣΕ δεν «στέκεται» αφοριστικά ως προς τις υπόλοιπες προτάσεις. Αντίθετα, θα μπορούσαν ορισμένα στοιχεία των παράλληλων προτάσεων να ενταχθούν στην πρόταση της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας.

Η μη ανάλυση των θεμάτων της χωροθέτησης και της οικονομοτεχνικής βιωσιμότητας, στο πλαίσιο της πρότασης της Π.Ε.Δ. ΣΕ δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να θεωρείται αδυναμία, καθώς είναι θέματα που άπτονται της δικαιοδοσίας της Διοικούσας Επιτροπής. Σε κάθε περίπτωση η «Επιτροπή Πανούση» δηλώνει έτοιμη να προχωρήσει και στην ανάλυση – τεκμηρίωση των συγκεκριμένων θεμάτων, εφόσον της ζητηθεί.

Εν κατακλείδι, η δημιουργία ενός ενιαίου και αυτοδύναμου Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδας μπορεί ως μια ολότητα να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης για την Περιφέρεια. Ένα Πανεπιστήμιο με την έδρα του να χωροθετείται εντός της Στερεάς Ελλάδας θα δώσει έμφαση στην εκμετάλλευση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής, τη διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή και την εξυπηρέτηση των στόχων της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) (βλ. συμπληρωματική πρόταση ΣΒΣΕ). Μπορεί επίσης να συμβάλλει στην ανακοπή της μαζικής εξόδου «εγκεφάλων» και νέων φοιτητών προς το εξωτερικό ή/και το μητροπολιτικό κέντρο της Αθήνας, στην αναστροφή της κοινωνικής περιθωριοποίησης και την αντιστροφή της μειωμένης επένδυσης σε πόρους και ανθρώπινο κεφάλαιο της Περιφέρειας [ισότητα ευκαιριών]. Αντίθετα, η δημιουργία παραρτημάτων άλλων Πανεπιστημίων σκοπό θα έχει την προαγωγή των δικών τους στόχων και συμφερόντων. Η ανομοιογένεια αυτή στη στόχευση αναμένεται επίσης να δράσει περιοριστικά για το αναπτυξιακό αποτέλεσμα, του οποίου θα γίνει αποδέκτης η Στερεά Ελλάδα.